

Î N C H E I E R E

14 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Oleg Sternioală, Valentina Clevadî

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rotari Lolita împotriva Ministerului Justiției privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2016, prin care s-a admis apelul declarat de Rotari Lolita, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 noiembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărîre,

c o n s t a t ă

La 25 august 2015, Rotari Lolita s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 08 aprilie 2014 la Judecătoria Botanica mun. Chișinău a depus o cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Gherasimenco Tatiana” privind încasarea despăgubirilor rezultate din reținerea salariului și alte plăți, iar de la momentul depunerii cererii în instanța de judecată, nu a avut loc nici o ședință de examinare a fondului, de fiecare dată ședințele fiind amînate, la inițiativa pîrîtului sau la inițiativa judecătorului.

Menționează că, la data de 05 august 2014 prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău acțiunea a fost scoasă de pe rol, această încheiere fiind casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2014, prin care s-a remis cauza în prima instanță pentru judecare în fond.

Indică că, litigiul de referință rezultă din relații de muncă, care potrivit art. 355 alin. (4) Codul muncii, se soluționează în timp de 30 zile. Astfe, la 15 decembrie

2014 a depus la Judecătoria Botanică mun. Chișinău cerere de accelerare, însă care prin încheierea Judecătoriei Botanică mun. Chișinău din 15 decembrie 2014, a fost respinsă.

A mai indicat că, la 14 ianuarie 2015, pentru a tergiversa procesul, pîrîtul a depus cerere de revizuire asupra deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2014. Deși judecătorul a avut posibilitate să judece fondul cauzei și apoi să remită dosarul în instanța de apel, avînd în vedere că cererea de revizuire nu are efecte suspensive, dosarul a fost ridicat din procedură și expedit în instanța superioară, iar prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2015 a fost respinsă cererea de revizuire, încheiere care a fost atacată cu recurs și prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 iunie 2015 a fost respins recursul și menținută încheierea contestată.

În cadrul ultimei ședințe de judecată din 14 iulie 2015, a declarat că, susține acțiunea în fapt și drept precum a fost formulată, a realizat sarcina probațiunii conform art. 118 CPC și a solicitat încetarea tergiversării procesului, examinarea pricinii și soluționarea în fond, însă instanța a insistat asupra faptului ca să prezinte un calcul suplimentar al sumelor solicitate pentru încasare, cu scop evident de a tergiversa în continuare procesul. Prin urmare, procesul a fost amînat pentru 04 septembrie 2015, avînd în vedere plecarea judecătorului în concediu.

Consideră că, instanța de judecată tergiversează procesul contrar sarcinii sale legale de a curma orice efort de încălcare a dreptului de a beneficia de un proces echitabil, în termen rezonabil, cu atît mai mult că, legislația prevede chiar și un termen limită pentru judecarea unui litigiu de muncă.

La data de 20 iulie 2015, Rotari Lolita a depus la Judecătoria Botanică mun. Chișinău o altă cerere de accelerare, care prin încheierea din 21 iulie 2015 a fost respinsă ca neîntemeiată, iarăși pe motive cert formale și neîntemeiate legal.

Reclamanta susține că, în toată evoluția dosarului de referință, împreună cu avocatul său, au depus eforturi pentru a înceta tergiversarea acestui proces și pentru a obține o judecată dreaptă, avînd în vedere natura litigiului.

Opinează că, a devenit victima abuzurilor judecătorești intenționate, prin neaplicarea corectă a normelor legale imperative, fiind justificată să solicite despăgubire pentru încălcarea art. 6 paragraful 1 din Convenție și art. 1 Protocolul 1 al Convenției, avînd în vedere și practicile CEDO pe cauze similare, potrivit cărora reclamantii au fost despăgubiți în mediu cîte 3000 euro.

Totodată, avînd în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral prin suferințele cauzate, starea de stres, neliniștea, nedreptatea căreia a fost supusă, incomoditățile prin care a fost nevoită să treacă, solicită și compensarea prejudiciului moral în mărime de 20000 lei.

Solicită reclamanta, constatarea faptului încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a cererii de chemare în judecată depuse împotriva ÎI „Gherasimenco Tatiana” privind încasarea despăgubirilor rezultate din reținerea salariului și alte plăți,

aflată în procedura Judecătorei Botanica mun. Chișinău; încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 20000 lei, drept despăgubire morală pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, precum și cheltuielilor de judecată (onorariul avocatului), suportate pentru judecarea acțiunii date, în mărime de 5000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 20 noiembrie 2015 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Rotari Lolita a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2016 s-a admis apelul declarat de Rotari Lolita, s-a casat hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 20 noiembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a constatat încălcarea termenului rezonabil la judecarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de Rotari Lolita către ÎI „Gherasimenco Tatiana” privind încasarea despăgubirilor rezultate din reținerea salariului și altor plăți, fiind încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în folosul Lolitei Rotari suma de 15 000 lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral, cu respingerea în rest a acțiunii.

La 14 iunie 2016, Ministerul Justiției cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 CPC, a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia contestată, considerînd-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că a fost emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Susține că, instanța de apel a dat o apreciere greșită circumstanțelor cauzei și nu a ținut cont de faptul că examinarea litigiului încălcarea a cărui termen se invocă, s-a datorat nemijlocit comportamentului părților.

Afirmă că, prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, nu acordă dreptul în mod automat la repararea prejudiciului moral în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de către Ministerul Justiției, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie

aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul reiterează că, conform articolului 13 din Convenția Europeană recursul trebuie să fie unul "efectiv", atît în practică, cît și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în

cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Ministerul Justiției, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi